

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA BERCSÉNYI JÓZSEF

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Megjelen vasárnap
Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K

Az érettségi vizsga eltörlése.

Az érettségi vizsgálatok eltörléséről már régen szó van. Ahány modern szaktekintély csak él, mind az eltörlés sürgős szükségét hirdeti s a külföld számos államában már a mult kellemtelen diákemlékei közé tartozik. Az érettségi is ugyanaz a sors érte, mint a multnak számos megkövesedett intézményét, amely nélkül el nem tudták képzelni a világot s amelyről mégis beigazolódt, hogy hajító fát sem ér. Egyszerűen azért, mert néhány negyedórás vizsgázás nem alkalmas arra, hogy a tanuló tudását visszatükrözhesse. Megesett százszor és ezerszer, hogy az ostoba, a lusta diák kitűnően vizsgázott, az értelmes és tanult pedig megbukott. A tanár, aki esztendőn, vagy esztendőkön keresztül érintkezik a tanulóval, nagyon jól tudja, ki mit tud s mégis minden érettségi vizsga alkalmával jobb meggyőződése ellen kell osztályoznia, mert megesett, hogy a rossz diák jól, s a jó diák rosszul felelt. Gonosz igazságtalanság az is, ha a diák az érettségi vizsgán elbukik. Nyolc esztendeig megfelelt a tanuláshoz — mert hiszen másképpen nyolcszor megbukott volna, — s egy vizsgán nem felel meg, ezért aztán elveszít egy évet esetleg mind a nyolcat.

Az árverés

Irtva Pogány Mihály

Leitner úr, a Krausz és társa cég főnöke leveleket diktált. A levelek, hol kértek, hol fenyegetődztek. Kértek ahol remény volt arra, hogy az adós jószántából fizetni fog és fenyegetődztek, ahol sejteni lehetett, hogy per nélkül nem fog fizetni a kliens. A többség az utóbb említett fajtahoz tartozott, mert a bort, amivel a Krausz, Leitner és Társa cég is kereskedett nem szeretik fizetni az emberek. A bor nem olyan, mint egyéb hitelre vásárolt tárgy, hogy kopik, romlik, de mégis csak megvan. Ha kéri az árát, hát ha haragosan is, de rá néz az ember. De a bor? Azt a vagyonos ember nem igen rendeli a Krausz, Leitner és Társa cégtől, egyrészt azért, mert a vagyonos embernek rendesen van szőlője, másrészt meg a rendelt bor árát azon nyomban meg is fizeti. Érthető tehát, hogy a Leitner úr által tollba mondott felszólítások mind kistszítviselőknak, meg másod és harmadrangu korcsmárosok címére küldettek el.

A levelek telve voltak legkülönbébb fenyegetődzésekkel, amelyet olvasva, kétség-telenül ijedten szaladtak a kis falusi vendéglősök a pénzesziókhoz, hogy elküldjék a pénzt a nagy budapesti cégnek, amely kész elárvereztetni az egész korcsmát. Pedig Leitner úrnak eszébe se jutott volna, hogy a fenyegetéseit beváltsa. Spitz a vö-

A közoktatástügyi minister most egy felette óvatos lépést tesz az óhajtott cél felé. Eltörli az érettségit, de csak a felső kereskedelmi iskolákban. Ugy látszik, ezeket akarja kísérleti nyulaknak felhasználni. De nem értjük, mi itt a kísérletezés, amikor külföldön már fényesen bevált az ujtás. Azt meg tudjuk még érteni, hogy az érettségi eltörlése fejében a felső kereskedelmi iskolák évfolyamának számát háromról négyre emelte. A tanulók ugyan nem fognak örvideni ennek, a szülők még kevésbé, de az iskolákban tényleg oly nehéz és nagy a tananyag, annyi a tanóra, hogy abszolút túlterhelő ugy a tanulóra, mint a tanárra nézve. Négy év alatt a tanuló lassabban és többet tanulhat, mint három év alatt. Ez tehát még rendjén lenne. De hogy ezt a modern rendszabályt csak a szakiskolákra alkalmazta s nem ott, ahol általánosabb és égetőbb szükség van reá: a középiskolákra, ezt nem tudjuk megérteni. Itt igazán nincs már értelme a tapogatózva való haladásnak. A helyzet már régen megérett.

A reformnak nálunk sok és befolyásos ellensége van. Az ugynevezett öregek. A „tekintélyek.“ A dolog úgy áll, hogy csak a reform gyűlölő öregek és tekintélyek egyidősek az emberiséggel. Mikor a síkra szálltak, a mikor valami új dologról volt szó. Ha

rajtuk mullott volna, az emberiség barlangokban lakna, mert okvetlenül akadtak „öregek és tekintélyek“ tizenötezer esztendő előtt, akik elkeseredetten hirdették, hogy se előkészítményekben, se fa- és kőházakban nem élhet meg az ember és ha már meg is élhet, vétket követ el, feldulván a régi rendet.

Most is rugnak ezek a jó bácsik, de nem kell törödni velük. Maga a közoktatástügyi kormány már meghajolt az idők sürgős követelése előtt és megtette az első kezdeményező lépést. Ez csak arra sarkalhatja a társadalmat és szakköröket, hogy folytassák a mozgalmat az érettségi vizsgálat általános és végleges eltörlése iránt.

Beküldetett.

A „Bácskai Közérdek“ tekintetes szerkesztőségének

Kula

A f. hó 1-én megtartott járási értekezletünk titkári tisztségemből folyó kötelességemmel azon mozgalom adatairól becses lapjában beszámolni, mely egy melőzött, az élet minden nehézségeivel küzdő, de jobb sorsra érdemes testület, a községi tisztviselők fizetés rendezése érdekében a topolyai járásból indult meg.

Ezen szent kötelességemhez híven a kö-

rös szeplős könyvelő, aki tizenkét év óta körmölt az irodában, de folyton felmondani készült és hihetőleg ma, újabb tizenöt év multán, még mindig ott ül, Spitz folyton nevetett a Leitner úr haragos levelein. Tudta jól, hogy a pert annak módja szerint megindíttatja a cég ügyvédjével, de mikor az árverés kifizetésére kerül a sor, akkor meg szállja a lelkét valami gyengeség és egy ideig halasztja a kegyetlen rendszabályt, míg végre elhatározza magát és kiadja az utasítást:

— A rimaszombati vasuti vendéglős ismét küldött ötven koronát a tartozásra. Az árverést fel kell függeszteni.

Ha Spitznek jó kedve van, akkor megkockáztat egy alamuszi kérdést:

— Igazán Leitner úrnak olyan jó szíve van. Nem árvereltet senkit, pedig a Kitzl-cég, a Strasser-cég, meg a többiek mind, ugy árvereltetnek, mintha élvezetük telne benne. Igazán nem értem, Leitner úr kérem . .

Leitner úr ekkor, mint már huszonötösztör tette, valahányszor Spitz beugratta, felpattan és elmondja újra, meg újra, hogy miért nem árvereltet.

— Ön nem ért engem, Spitz úr? — kezdi a kövér kezeivel idegesen hadonázva. — Ön nem érti, hogy miért nem árvereltetnek? Mondja barátom, tudja maga mi az az árverés? Látott maga árverelni? Nem? No, lássa. Én láttam, mikor az apámnál árverelték, én láttam, mikor az apám az árve-

rés után így szölt hozzám: Ne sírj fiam, nincs semmink és mindenünk megmaradt. Akkor nem értettem, ma értem. Látott már maga árverelni oly helyen, ahol szívesen megfizették volna a tartozást, de nem volt miből? Látott már maga ugy árvereltetni, hogy a szigorú hitelező megszökik az árverésről és a végrehajtó elátkozza azt a percet, amikor végrehajtó lett? Én ösmerem egy végrehajtót, aki az árverés előtt pár nappal elment az adósokhoz és figyelmeztette őket, hogy fizessenek valamit a tartozásra, mert különben meg kell tartani az árverést. Ugyanez a végrehajtó volt az, aki inkább maga vette meg sok szegény ember apró-cseprő holmiját, semhogy széthordják, elköttyavetyéljék. Szombati napokon valóságos bucsujárás volt a lakásán. Forintonkint, koronánkint vitték meg neki az emberek a tartozásukat.

Spitz úr itt elköhögte magát, mert kétszeresen is valószínűtlennek tartotta Leitner úr szavait; egyrészt, hogy legyen olyan jószívű végrehajtó, másrészt, hogy akadjanak emberek, akik ama jószívű végrehajtónak megfizessék a tartozásukat. Ez, szerinte nagyon valószínűtlen dolog volt és valahányszor Leitner úr elmondta nézeteit az árvereltetésről, ennél a pontnál annyiszor elköhögte magát. Leitner végigmért a keserű kedélyű könyvelőt és nagyobb hévvel folytatta:

— Ön ugy látszik sohasem volt fiatal és

vetkezőkben értesítem a tekintetes szerkesztőséget, erős bizalmat helyezve abba, hogy jelen értesítésemet szó szerint közölni méltóztatik:

Az apatíni járás községi segédjegyzői és más tisztviselői f. hó 1-én d. u. 3 órakor népes értekezletet tartottak Apatin község közgyűlési tanácstermében, melyen dacára a halottak napjának, kegyeletük érzését kinn hagyva szeretteik sírjánál, az élet kedvével csaknem az egész járás megjelent, hogy betöltve hivatásukat nyugodtabb megélhetést biztosítsanak azoknak, kik utódaik lesznek.

Papp Jenő apatíni s.-jegyző előterjesztette az értekezlet célját s mindenek előtt egy értekezleti elnök és titkár választását hozta javaslatba s korelnökül Sajgó Sándor szondi s.-jegyzőt, előadó titkárul Lukács Gyula apatíni l. s.-jegyzőt ajánlotta. Az ajánlat egyhangulag elfogadtatott s miután Lukács Gyula az értekezlet őszinte sajnálatára az előadó titkári megbízatást el nem fogadta, helyébe Papp Jenő apatíni s.-jegyző választatott meg.

Sajgó Sándor korelnök a szomorú naphoz illő hangulattal esetelte a községi s.-jegyzői kar nehéz helyzetét azon küzdelemnek nevezhető életmódot, melyben különösen a családok s.-jegyzőknek nyomorogni kell. Az értekezlet megnyitását jelentve, felkéri az előadó titkárt az értekezlet tárgyának és e tárgyban történt eddigi intézkedéseknek ismertetésére. Előadó titkár felolvasta a topolyai járásbeli községi alkalmazottaknak hozzá küldött azon kérvényét, melyben a vármegye alispánjához kéri szavakkal fordulva, helyzetük jobbítását és fizetéseik rendezését kéri s melyet a mozgalom tovább terjesztésére és ahhoz való csatlakozás céljából közölték. Felolvasta a topolyai járás főszolgabírójának ama pártoló véleményét, melylyel ezen kérvényt a vármegye első tisztviselőjéhez terjesztette fel. Megilletődve egyhangú éljen!-nel köszöntötték a derék járási főnököt. Bejelenti továbbá az értekezletnek, hogy f. évi október 23-án a kulai járás községi s.-jegyzői, október 28-án pedig a hódásági járás községi tisztviselői fejezték ki a mozgalomhoz való hozzájárulásukat, ami apatíni kartársaival egyetértőleg arra indította őt, hogy a járás többi s.-jegyzőit és községi alkalmazottait

a mai értekezletre egybehívta s kéri az értekezletet, hogy a községi s.-jegyzők és családok helyzetét javítani és fizetéseiket rendezni célzó topolyai járási mozgalmat egyhangulag támogatni s minden érzelmeikkel, erejükkel és eszközökkel odahassanak, hogy a mozgalomnak kívánatos eredménye mielőbb érezhetővé váljék. Ecélből eddigi intézkedéseinek folytatásaként ajánlja, hogy az apatíni járási alkalmazottak is kérvényt szerkeszzenek Bács-Bodrog vármegye alispánjához, s ezen kérvényt a járás első tisztviselője útján mielőbb terjesszék fel.

Ezen indítvány egyhangú lelkesedéssel elfogadtatott s a járás községi s.-jegyzői és tisztviselői nevében és képviselőiben szerkesztendő kérvény megírását egyhangulag Papp Jenő s.-jegyzőre bízta az értekezlet s az apatíni segédjegyzőket mint a járás székhelyén levőket kérte fel a kérvénynek a járási főszolgabírónál leendő benyújtására.

A vármegyei törvényhatósági bizottság elnökénél és helyettes elnökénél a vármegyei főispán és alispán uraknál tisztelő megyei küldöttség határozatott s ezen küldöttség tagjaiként az apatíni járásbeli községi tisztviselők képviselőire Zsuffa Károly bácskerteszi, és Papp Jenő apatíni s.-jegyzők küldettek ki.

Határozatilag kimondatott, hogy a jelen értekezlet határozmányai a vármegyei összes járási székhelyein levő segédjegyzőkkel vagy elnökségi szervezetekkel közlendő, Bikitzky Tamás monostorszegi s.-jegyző indítványára pedig határozattá emelkedett, hogy az értekezlet költségére valamennyi Zomborban megjelenő lapoknak, a „Bácskai Közérdek“ c. lapnak, egy elterjedt fővárosi napilapnak, úgy a „Magyar Közigazgatás“ mint a „Községi Közöny“ c. szaklapoknak hír adassék arról, hogy a községi s.-jegyzők itt a németekre nézve a boldogság Eldorádójában a gazdag Bácskában mily vállvetve kérelmezik helyzetük javítását s az 1900: XX. és 1901: XI. t.-cikkeknek a községi s.-jegyzőkre sérelmes intézkedéseit módosítását, s az október 16-án Zomborban tartott vármegyei jegyzői egyetemes közgyűlés pártfogása alapján azon reménységnek adnak kifejezést, hogy igazságos ügyük végre mégis csak

győzelmet ül. Ezen értesítések küldése előadó titkárra bizattak.

Ezzel a tanácskozás befejeztetett s korelnök megköszönve az értekezleten megjelentek részvételét, buzdítva az ügy iránt további érdeklődésre az értekezletet bezárta.

Kelt Apatin, 1909 november 3.

A járási értekezlet megbízásából:

Papp Jenő
apatíni s.-jegyző

HIREK

— **Meghívó.** A kulai dalárda nov. 21-én a Polg. Olvasóegyletben táncdal estélyt rendez, melyre t. címet és becses családját tisztelttel meghívja. Kezdeté 8 órakor. Belépődíj személyenként 1 K, családjegy 2 K. Felülfizetéseket köszönettel elfogad s hírlapban nyugtáz. Műsor: 1. Tauwitz Ede: Jó éjt. 2. Lányi E.: Vándordal. 3. Hoppe Rezső: Fráter nóta. 4. Zöld Károly: Bortal.

— **Főispáni felmentések.** Balla Aladár és Fernbach Károly főispánok felmentését a hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni.

— **Választás.** Veprőd községben az üresedésben volt orvosi állásra f. hó 6-án megtartott képviselőtestületi ülésen egyhangulag dr. Stricker Péter ósziváci orvos választatott meg.

— **Halálozás.** Buday Jenő m. kir. pü. számvizsgáló f. hó 5-én életének 42-ik évében hirtelen elhunyt Nagyváradon. A megboldogult földi maradványait f. hó 6-án d. u. 3 és fél órakor a várad-olaszi-i temetőben tették örök nyugalomra. A megboldogultban Buday Gerő áll. főgimnáziumi hiteltanár és dr. Buday Pál kulai főszolgabíró édes testvérüket gyászolják.

— **A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjegylete Kulai fiókja** f. hó 7-én d. u. 4 órakor tartotta alakuló gyűlését az Ipartestület nagytermében. Az alakuló gyűlésen maga a központ igazgatója: Katits Antal Budapestről volt jelen. Az igazgató bővebben ismertette az egyet célját és megalakította Kulán a 286. számú fiókpénztárat. A tagok eddigi száma 81. Beiratkozni lehet az Ipartestületben minden hó I. és III-ik vasárnapján d. u. 2—4 óráig. Felvételdíj 1.50 K. Elnök lett: Krämer Márton. Alelnök: Fejes István. Jegyző: Szegő József. Pénztárnok: Puhálák József. Ellenőrök: Knézy Máté, Ferenc Gáspár és Heinc Gyula.

sohasem tapasztalta, hogy az ember nem mehet mindig a kifizűtött uton, mert letérik róla az eléje vetődő események. Ki tudja, nem-e lett volna belőlem is amolyan szigorú, kiméletlen ember, ha egyszer nem szán a főnököm nekem egy igen kellemetlen szerepet. Akkor Stein és Társa cégnél voltam alkalmazva. Hetenkint kétszer kijártam Budafokra kivittem a szállítóleveleket, a pincemester leitatott szomorodnival és én az Eskü-tér helyett rendesen a Láncúdnál támolyogtam fel a hajóból. Ez volt a foglalkozásom a borítékíráson kívül. Egy napon azonban híre jött az irodába, hogy egy adósunk, valami vidéki korcsmáros, fejtött Budapestre és itt korcsmát nyitott. Alkalmos módon be lehetne rajta hajtani a követelést. A címet hamarosan megmondta a bejelentőhivatal, az adósoknak eme rettenetes ellensége és most már csak arra volt szükség, hogy megtudjuk kinek a nevére szól az italmérsi engedély. Ha az asszony vagy valami rokon nevére, akkor kár a fáradságért. Ezt meg kellett tudni és Stein úr, az én akkori főnököm, egy igen elmés és egyben igen egyszerű módot talált ki. A markomba nyomott két forintot és azt mondta: menjek el abba a korcsmába vacsorázni. Ha vacsoráztam, — mondta — ereszkedjek szóba a csaposlegény-nyel, tetesem magam, mintha nagyon jókedvű volnék és nézzem meg ügyesen a falra függesztett italmérsi engedélyt.

Csöndes, igen csöndes kis utcában volt az a korcsma. Olyan csöndes volt az az utca, hogy szinte vidéken éreztem magam. Sok esztendő mult el azóta, sok mindent elfelejtettem, amit átéltem, de arra az estére emlékszem. A korcsmában nem volt egyetlen vendég sem. Egy öreg, őszhajú csaposlegény mérte volna a bort, ha lett volna kinek. Keresztül mentem a sötétben, be a fehérterítékű vendégszobába. Hat fehérabroszos asztal és mellettük senki, de senki. Azaz, hogy igen. A hatodik asztalnál, amely egy ajtó mellett állott, hárman ültek. Egy sápadt arcú éjszemű, kékesfekete hajú leány, egy szoborszerűen hideg tekintetű aszszony és egy hat esztendősnak látszó fiucska. Mintha sírboltba léptem volna, véletlenül olyan borzongás futott rajtam végig. Az arcomba vágott a szegénység, a nyomor, a vagyoni romlás hideg levegője. A leány hozzám lépett és megkérdezte, mit akarok. Felelni akartam, de az ajtó mögül, amely mellett az ő asztaluk állott, szivetszavakról férfizokogás hallatszott. Megdöbbenve ugrottam föl, a leánynak egy pillantása azonban visszakényszerített a helyemre. A leány valami nyugodt fölényvel és öntudattal mozgott körülöttem mint aki tudja magáról, hogy több az esze és az ereje, mint az egész környezetének. Bocsánatot kért tőlem és bement abba a szobába, ahonnan a zokogás hallatszott. Rosszul csukódott az ajtó és bár behűzta maga

után, mégis nyitva maradt. Jól hallottam amint szelíd, szemrehányó, de határozott hangon mondta:

— Apám!

A zokogás megszűnt és én kerestem a szeme pillantását, amikor visszajött. Szembe néztem velem bátran, erősen. Mintha azt akarta volna mondani:

— Nincs itt titok, nincs itt rejtély. Szegények, nyomorultak vagyunk. Minek is jöttél vendégnek ide, ahol a balsors a házigazda.

Néhány pohár bort ittam. A csapos legény behozta a szobáig, de az asztalomra a leány tette. Olyan fehér volt a keze és oly gyönyörű, karcu ujjak fogták át a poharat, hogy amikor letette elém, önkéntelenül mélyen meghajtottam fejemet. Olyan volt ez a mozdulat, mintha mélységes hódolattal meg akartam volna csókolni ujjait. A második pohár bornál már a tenyerembe hajtottam a fejem, de a rettenetes csöndbe, amely megülte a szobát, még busulás is nehezen ment. Még a kis fiucska is oly csöndes volt, oly természetellenes csöndes. Az asszony pedig olyan mozdulatlanul ült és oly mereven nézte egy könyv lapjait, mintha fölöslegesnek tartana ezen a világon minden mozdulatot.

Nem bírtam tovább, valami fojtogatta a torkomat. Talán rossz volt a bor, talán sírni szerettem volna. Elmentem. Mikor a zavarban lévő ember bizonytalan lépéseivel

— **Államsegély.** Az újverbázi társulati polgári leányiskola a folyó évre 1000 K államsegélyt kapott.

— **Tűz.** F. hó 11-én este 8 óra tájban Suvakov Száva kulai lakosnak háza, udvarában összerakott mintegy 8 kocsi való szalma és egy kup kukoricaszár ismeretlen módon kigyulladt s elégett. Az elégett szalma és kukoricaszár biztosítva nem volt.

— **A „Virágos Szabadka“.** A szabadkai urileányok elhatározták, hogy a virágkultusz érdekében a szegedi kertész-szövetkezettel együtt f. hó 13-án és 14-én Szabadkán krizantémum-kiállítást, 13-án pedig a kaszinóban estélyt rendeznek. Együttal megalakították a „Virágos Szabadka“, hölgybizottságot, amely széleskörű mozgalmat fog indítani az erkély- és ablakdíszítés meghonosítása érdekében.

— **Kinevezés.** Az igazságügyministerium vezetésével megbízott miniszterelnök dr. Vikár István nagybecskereki járásbírói joggyakornokot a zombori törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Uj postaügynökség.** A kereskedelmi miniszter a szabadka-palánkai vasut mentén fekvő Börgyentelepen postaügynökséget létesített.

— **Kivándorlás.** Vármegyénk területéről az elmúlt október havában 303 váltottak utlevelet; még pedig: Amerikába 196, Németországba 22, Szerbiába 57, Európára 16, Ázsiába 4, Törökországba 2, Bajorországba 2, Palesztinába 4. Folyamatban van ezeken kívül még 27 utlevél kiállítása, 38 kérvényt pedig visszautasítottak.

— **Mérnöki munka.** Újvidék város szabályozási terveinek elkészítésével a város közgyűlése Palóci Antal építész tanárt és Szesztay László mérnök, egyetemi m. tanárt bízta meg 18,000 koronáért.

— **Megvesztegetett mérnök.** Szabadkáról jelentik: Az újvidéki törvényszék vizsgálóbírója letartóztatta Lásbas Gyula szabadkai mérnököt, ki Bácskában a tagosítási munkálatokat végezte. Legutóbb Zsabya és Csurog határában végzett tagosítási munkálatokat. Itt az érdekeltek felszólaltak Lásbas mérnök ellen, majd később panasszal fordultak a tagosítási bírónak azon címen, hogy egyesek Lásbast megvesztegették, hogy jobb helyen jelölje ki számukra a birtokrészeket. A tagosító bíró áttette az iratokat a vizsgálóbíróhoz, ki elegendő okot talált arra, hogy Lásbast letartóztassa. Lásbas szabadkai lakásán házkutatást tartottak, mely alkalmammal több, erősen kompromittáló levelet találtak. A letartóztatott mérnök törvényhatósági bizottsági tag és vagyonos ember.

keresztül botorkáltam a sötétben, az utcára nyíló ajtó mellett szemembe ötlött az italmérségi engedély. Hiszen ezért jöttem, jutott az eszembe és hirtelen odafordultam, hogy jól megnézzem. Elolvastam, a férj nevén volt, tehát holnap lehet árvereltetni. . . E pillanatban forró vérhullám tolult az agyam felé. Éreztem, hogy valaki néz. Visszafordultam. A leány ott állt a hátam mögött. . .

A pillantása nem volt ijedt, hanem mély-séges bánattal teli és szemrehányó. Hát ezért jöttél te is, hát ezért a tettetés, ezért mutattad a szemed nézésével a részvétet, hogy belophasd magadat a bizalmunkba, hogy . . . Nem folytathatta az a gyönyörű két szem, amit mondani akart, mert a fiucska megjelent a vendégszoba ajtajában és panaszos hangon szólt:

— Margit, apuska megint sír.

Kibuktam az ajtón, mint egy részeg és mentem, utcán le, utcán fel, keresztül-kasul, egészen reggelig. Lássa Spitz úr, ha árvereltetni akarok, mindig eszembe jut az az este, a zokogás az ajtón túl, az a kis csöndes fiucska és az az öreg, szóval csapos legény.

— És a leány, a leány? — kérdezte Spitz önkéntlenül is gunyos mosolyra torzítva el arcát.

— A históriát, azt hiszem — szólt Leitner — igen sokszor elmondtam már, de a végét meg sohasem. A leány, Spitz úr, az én feleségem.

— **Hivatal vizsgálat.** Szilbácsról írják, hogy Radich Aladár, a palánkai járás főszolgabírója, folyó hó 8-án megvizsgálta Szilbács község jegyzői irodáját, ahol példás rendet talált és Zarándy Zoltán községi jegyzőnek teljes megalégedését fejezte ki a látottak fölött.

— **Cigányiskola Bácskában.** Már nagyon sokan foglalkoznak a cigányügy rendezésével, de még nagyon kevés volt az életrevaló eszme. Roppant nehézé teszi a rendezés munkáját az, hogy a cigány nem akar asszimilálódni, hanem cigány akar maradni. Erőszakkal itt nem lehet boldogulni, mert az erőszak csak reakciót szül s a cigányt még elkeseredettebb gyűlöletre készíti a társadalmi rend ellen. Itt csak lassan, fokozatos és tudatos neveléssel lehet a bajon segíteni. Egy újabb eszme most a cigányügy illetén való rendezésére az, hogy cigányiskolákat állít fel az állam, amelyekbe csak cigánygyerekek járnak. Az első ilyen iskolát Bihar megyében állította fel a kormány, a másodikat pedig Bácskában, Apatinban állítja fel 1910 szeptember elsejére. A cigányoknak persze nem tetszik ez az intézmény és kézzel-lábbal küzdenek ellene.

— **A parcellázások állami ellenőrzése.** A földmivelésügyi miniszter valamennyi főispánhoz rendeletet intézett, amelyben felkérte őket, hogy utasítsa a kormányzatára bízott vármegye területére működő kör- és községi jegyzőket, illetve városi hatóságokat, hogy a 100 holdon felüli parcellázásról, melyekre nézve a mozgalom a községekben megindul, — azonnal, a szigorú felelőség terhe alatt, tegyenek jelentést, hogy így a főispán a parcellázás közérdekű vagy káros üzletszerű voltáról minél előbb tájékozódhassék, s a miniszternek idejekorán feltekerjethesse a parcellázásra vonatkozó véleményét.

— **A hűtlen kocsis.** A szegedi piac-téren a mult napokban dobszóval hirdették, hogy egy megszorult vásáros ember önkéntes árverésen szándékozik eladni két lovat és kocsiját. Az árverés hamarosan megkezdődött s nagy volt az érdeklődők száma. Már-már el is kelt a kocsi, lo, amikor a különös eset feltűnt egy lovasrendőrnek, aki igazolásra szólította fel a „megszorult vásárost“. Ez, erre nagy lármát csapott s önértetesen utasította vissza a rendőri beavatkozást. A rendőr előtt gyanusnak tűnt fel a dolog, az árverést beszüntette, a kézzel-lábbal tiltakozó férfiút pedig bekísérte a rendőrségre. Itt aztán kitért, hogy a rendőr gyanuja nem volt alaptalan. A letartóztatott ember, akit Sprenger Fülöpnek hívnak, beismerte, hogy a kétezer koronát érő holmit, Verbáson lopta, Röhrich Kristof gazdálkodótól, akinek kocsija volt. Verbasztól Szegedig a lovak és maga részére szükséges élelmet úgy koldulta össze, mindenütt megszorult vásárosnak adva ki magát. A hűtlen kocsi letartóztatást, a gazdálkodót pedig sürgönyileg értesítettek, hogy kocsija lova megkerült.

— **Bőripari kiállítás.** A m. kir. technológiai iparmúzeum f. évi decemberben megnyitandó és a jövő év április hó végéig tartó kiállítást rendez Budapesten a bőriparok köréből. Az intézet célja elsősorban a kisipar fejlesztésével foglalkozni. A kiállítás programját is tehát ennek megfelelően állapította meg. Az iparmúzeum igazgatósága, a kiállítást fölhasználván, a kisiparosok részére speciális ipari szaktanfolyamokat fog rendezni, melyek látogatására a vidéki kisiparosok a kereskedelemügyi miniszterrel mérsékelt áru vasuti menetjegyeket kapnak. A kiállításról bővebb felvilágosítást ad a szegedi kereskedelmi és iparkamara

— **Hídvámszedés.** Zenta város tulajdonát képező tiszai Kossuth híd vámszedési joga 3 egymásután következő évre bérbeadó. Ajánlatokat november 22-én d. e. 10 órára kell beadni Zenta város kiadóhivatalában. Bánatpénz 10%. Az árverési feltételek a városi főszámvevőnél bármikor megtekinthetők.

— **Országos vásár.** Temerinben november 21-én lesz az orsz. vásár. Szabályszerű járlattal minden állat felhajtható.

— **Dr. Hadzsy Jenő** orvos, ki Budapesten Tauffer tanár szülészeti klinikáján és a Szt.-Rókus kórház sebészeti osztályán, mint Herczel professor segédorvosa, hosszabb ideig működött, folyó hó 15-én átveszi atyja — néhai Dr. Hadzsy János orvosi rendelő intézetének vezetését Bácsopolján.

— **Gazdasági épületek építése.** Péterréve község előljárósága a község tulajdonát képező szállási 34 láncc földön és a külső járási 22 láncc földön felépítendő egy-egy gazdasági lak felépítésére december 6-án d. e. 9 órakor árlejtést tart. Előirányzat 3739-93 K, bánatpénz 5%. A részletes árlejtési feltételek, építési terv és költségvetés a jegyzői irodában betekintheők.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a most államosított sajkaslaki népiskolához Tómic Danica okl. tanitónőt ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Kizsebelt kereskedő.** Furcsa kalandja volt a mult héten Mitzky Mór óbecsei butorkereskedőnek. Üzleti dolgokban utazott és amikor Szabadkán beszállani készült a vonatba, a nagy tolongásban kizsebelték. Egy hatalmas mellbelökést kapott s mire körülnézett és felocsudott, azon vette magát észre, hogy elvették tömött pénztárcáját. Átkutatták rögtön a vonatot, de mert Mitzky nem tudott semmi ismertető jelt adni, így a nyomozás nem vezethetett eredményre. A rendőrség táviratilag értesítette a környék rendőrségeit, de úgy látszik az ügyes zsebtolvaj és társai remekeltek, mert mind máig nyomuk sincs és így érzékeny károsodás érte Mitzkyt. A pénztárcában 1100 K készpénz volt, nagyobb összegű váltók és értékpapírok.

— **Nem kell osztrák áru.** A pénzügyminiszter a napokban rendkívül érdekes és nagy horderejű rendeletet küldött valamennyi pénzügyigazgatósághoz. A rendelet, amely csak néhány hónap múlva lép érvénybe, könnyíteni lesz hivatva egynéhány magyar gyáros nehéz helyzetén, akik az ausztriai gyárosok versenyzése folytán alig voltak képesek boldogulni. A rendeletben a miniszter felhívja a pénzügyigazgatóságot, hogy utasítsa közegeit, hogy azok járják sorra a trafikjoggal bíró üzleteket és az ott található osztrák szivarkahüvelyekről és cigarettapapírokról készítsenek pontos statisztikát. Továbbá figyelmeztessék a dohányárusítókat arra, hogy ezentul az osztrák gyártmányu, mindennemű szivarkapapírok árusítása tilos. Ez az utóbbi mondat úgy értelmezendő, hogy a mostani készlet kiürülése után az osztrák árukból új szállítmányt hozatni nem szabad. Ha valamelyik trafikus a miniszter eme rendeletét nem respektálná, úgy az illetőtől a trafikjogot megvonják. Mindenestre üdvös rendelet és nem tartjuk érdektelennek felemlíteni, hogy mi indította a pénzügyminisztert ennek a rendeletnek kibocsátására. Hivatalos statisztika van arról, hogy Magyarországon évenként több mint husz millió korona értékű osztrák cigarettahüvely és papírost importálnak. Ebben még nem foglaltatik benne a többi külföldi, berlini, párisi stb. cégek gyártmányai, amelyekből szintén néhány millió korona értékű szállítanak hozzánk. Nemrégiben a magyar cigarettahüvely gyárosok küldöttségileg tiszteltek a pénzügyminiszternél. Elpanaszolták nehéz sorsukat és bajukra orvoslást kértek. Ennek a folyamánya ez a rendelet. Lesznek egyesek, akik ebben a szabad kereskedelem megátlását látják, de ha kezükbe vesznek ceruzát és számolni fognak, rövidesen rájönnek arra, mily nagy szükség volt erre a rendeletre. Hiszen pénzről, milliókról van benne szó, amely itt marad az országban. A pénzügyminiszternek eme rendeletét nem sokára egy újabb rendelet fogja követni, amely az osztrák gyártmányu pipákra és egyéb dohányzási cikkekre mondja ki a szentenciát. Hogy ez tényleg be fog-e következni, egyelőre bajos lenne megállapítani. De, hogy a magyar ipar érdekében ez előnyös és üdvös reform lenne, az konstatálható.

— **Esperanto mozgalom.** E napokban fejeződött be az V. nemzetközi Esperanto kongresszus Barcelonában. A kongresszus várakozáson felül jól sikerült s olyan fényes mértékben dokumentálta az Esperanto mai

nagy elterjedtségét és életrevalóságát, hogy a közel jövőben a mozgalom arányainak, még a mostanit is meghaladó növekedése várható. Barcelonában jelenleg 52 egyesület van 5—6000 taggal. A kongresszuson hazánkat ifj. Marich Agoston a „La Verda Standardo” szerkesztője képviselte. A jövő évi kongresszus Washingtonban ül össze, az utána következő pedig Antwerpenben. Az Esperanto ügynek illetően örvendetes előrehaladása s egyáltalában véve ez eszmének immáron kétségbevonhatatlan általános gyakorlati értéke, de meg sok más számottevő tényező természetesen még követelik egy keleteurópai „Esperanto” kongresszusnak mielőbbi összehívását, melynek helye Budapest lenne. Ennek a tervnek eredménydús sikerét célozza a „La Verda Standardo” című magyar esperanto lap is akkép, midőn a maga részéről Budapestben számos új tanfolyamot rendez s egyáltalában véve országsszerte erőteljes szervezkedést kezdeményez. A „La Verda Standardo” szerkesztője (Budapest IX. ker. Üllői-ut 59. sz.) 54 fillér beküldése ellenében a szükséges felvilágosításokon és nyomtatványokon kívül lapjából egy mutatványszámot, — egy dióhéjba szorított, de elég kimerítő nyelvtant szótárral, — s végül egy ismertető füzetkét küld az érdeklődőknek.

Anyakönyvezés köréből 1909 november 6-tól
Születtek: Gutwein Katalin, Illin Szilya, Kulyancsics Zsivkó. Házasságot kötöttek: Urách Károly, Ignác és Krebs Ilona, Klár István és Wilmann Borbála, Tomán Sebő és Rankov Angyalka, Preradovity Sebő és Sovlyánszki Danica. Elhaltak: Gonclik Viktoria 5 éves, Kulyancsics Mihály 66 éves, Haller József 8 napos, Legyenác Angyalka 7 hónapos, Tyirity Alenka 4 éves, Gutwein Katalin 10 napos.

Báli -
Musseline -
Voile -
Marquissette -
Selyem
és „Henneberg” selyem 1 K 35 f-től feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával.
Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich

ANGOL ŐSZI RUHÁK
skót felöltők, átmeneti kabátok, női Palletonok legelegánsabb kivitelben készülnek ifj. Abel József férfi és női angol szabónál Kulán. 11

AZ ŐSZI ÉS TÉLI IDÉNY UJDONSÁGAI:
Cipők, kalapok, sapkák, nyakkendők, fehérnemű, női felöltők és minden más uri- és női-divatcikkek legjutányosabban kaphatók „Kardosnál” Kulán

Jó menetelű téglagyár
(körkemence, 2 szalmafütsre alkalmas kemence) 13 hold föld a hozzávaló fészerek, cselédlakás, 36 meter hosszú lakó-épület, 1 hold szép szőlővel valamint a téglagyártáshoz szükséges összes szerszámok, szabad kézből eladók. 2-4

Bővebb felvilágosítást ad
Glässer Vilmos, Kulán

Gabona árak: Budapesten:			
Buza	—	—	14.14
Zab	—	—	7.61
Tengeri	—	—	6.79
Kulán:			
Buza	—	—	13.60
Zab	—	—	6.70
Tengeri	—	—	5.90

3641 909 sz.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó községek részére szervezett és a községek által fizetendő évi 1600 K fizetés, 400 K lakbér és 600 K utiátalánnyal javadalmazott

Járási rendőrfelügyelői állásra ezennel pályázatot hirdetnek. Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtókat, hogy ez iránti kérvényüket hozzám **november 26-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert később beérkező kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1909 november 4.

Vojnich Máté
főszolgabíró

teljesen látható írásu
ÍRÓGÉP

következő előnyt nyújt:

- A **STOEWER** írógép írása az első betűtől az utolsóig teljesen és állandóan látható.
- A **STOEWER** írógép az összes rendszerű írógépek előnyeit magában foglalja és azoknál számos újítással van ellátva.
- A **STOEWER** írógép 45 acél-billentője 90 írásjelet ír.
- A **STOEWER** írógép betűkarjai könnyen kicserélhetők.
- A **STOEWER** írógép visszaváltóval van ellátva és tizedes tabulátorral (rovatólókészülékkel) is szállítható.

Magyarországi vezérképvislet:

Lukács Rezső Budapest VI. Szondy-utca 56

Ezennel tudomására hozom a t. vevő közönségnek, hogy ma már abban a helyzetben vagyok, hogy bármilyen arany és ezüst ékszereket rendelésre készítek, régi gyémánt és briliáns ékszereket újabb fagonra átalakítok — a legolcsóbb árban. — Karika gyűrűket újabb fagonra átöntök. 13

Tisztelettel
KLINGVART MÁTYÁS

Sirolin

Ez a gyógyszer és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkör „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.